

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ

Ερμού 136, 10553 Αθήνα. Τηλ-Fax.: 2103252214, E-mail: archaeol@otenet.gr, www.sea.org.gr

Αθήνα, 3/9/2018

Αρ. Πρωτ.: 207

Προς:

τα μέλη του ΣΕΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΧΕΙ ΑΝΑΓΚΗ ΤΟ «ΔΙΑΖΩΜΑ»;

Πολιτιστική Διαδρομή αρχαίων θεάτρου της Ηπείρου, Αρχαιολογικό Πάρκο του Ασκληπιείου Επιδαύρου, Πολιτιστική και Περιβαλλοντική Διαδρομή της Στερεάς Ελλάδας, Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης, Πολιτιστική Διαδρομή της νήσου Σαντορίνης... και έπεται συνέχεια!

Όλα ξεκίνησαν ευοίωνα το 2008. Ένας θεωρούμενος ως επιτυχημένος πρώην Υπουργός Πολιτισμού, ο Σταύρος Μπένος, δημιουργούσε μη κερδοσκοπικό σωματείο με την επωνυμία «ΔΙΑΖΩΜΑ» με στόχο την «συμβολή στην προστασία και την ανάδειξη των αρχαίων χώρων θέασης και ακρόασης (θεάτρων, ωδείων, σταδίων, αμφιθεάτρων), καθώς και στη διάδοση των αξιών της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη και την προβολή της σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας». Η επίτευξη του στόχου λεγόταν ότι είναι δυνατή μόνον με την συνδρομή των Ελλήνων αρχαιολόγων «μας», «των καλύτερων του κόσμου». Την προσπάθεια στήριξαν, αρχικά, αρκετοί εν ενεργεία αλλά και συνταξιούχοι συνάδελφοι, σίγουρα με τις καλύτερες προθέσεις.

Δυστυχώς, 10 χρόνια μετά, και καθώς τα μέλη αυξάνονται, στις συνδρομές απλών πολιτών προστίθενται χορηγίες τραπεζών και μεγάλων ιδιωτικών εταιριών, συνδρομές από «εταιρικά μέλη», τα έσοδα γιγαντώνονται, «εθελοντές» σύμβουλοι και «εθελοντές» μηχανικοί, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη σύνταξη μελετών με *απευθείας αναθέσεις* ύψους 120-150.000 € χωρίς τις δεσμεύσεις του δημόσιου λογιστικού, διαγωνισμούς, ελέγχους, διαφάνεια και κάθε έννοια υγιούς ανταγωνισμού, αυτή είναι η κατάσταση όπως σήμερα έχει διαμορφωθεί.

Το πρόγραμμα-πρόδρομος ήταν η «Πολιτιστική Διαδρομή αρχαίων θεάτρου της Ηπείρου». Εκεί συνέβη το πρώτο πείραμα και άνοιξαν διάπλατα οι πύλες για τον δρόμο προς τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα, με το άλλοθι ότι δεν υπήρχαν άλλες ώριμες μελέτες. Η Περιφέρεια Ηπείρου «τσιμέντωσε» και «κλείδωσε» την περίφημη «Διαδρομή» στο ΕΣΠΑ 2014-2020, χωρίς να δεχτεί άλλες προτάσεις, ακόμα και για υποχρεώσεις από την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, ή για σημαντικότερα μνημεία που κινδύνευαν, όπως το «Σπίτι του Δεσπότη» (Οικία Χουσεϊν Μπέη) στα Γιάννενα. Μα, θα πουν οι γνωρίζοντες, τελικά δόθηκαν εθνικοί πόροι της Περιφέρειας για το μνημείο αυτό. Ναι! Και κάπως έτσι η κεντρική προστασία των μνημείων, η ραχοκοκκαλιά για τη διάσωση των αρχαιοτήτων και σημαία μεγάλων αγώνων του κλάδου μας που πάλεψε για να μην υπαχθούν οι

Εφορείες Αρχαιοτήτων στην περιφερειακή αυτοδιοίκηση, πέρασε αθόρυβα στους περιφερειάρχες.

Με τον ίδιο τρόπο, πατώντας στον οικονομικό στραγγαλισμό των Εφορειών Αρχαιοτήτων –και με την κατάλληλη προώθηση από τις πολιτικές ηγεσίες- το «ΔΙΑΖΩΜΑ» προσπάθησε να «πατήσει πόδι» σε έργα σε όλη την Ελλάδα, παρουσιάζοντας ως «επιτεύγματα» του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» έργα που σχεδιάστηκαν και προωθήθηκαν από τους αρχαιολόγους της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Όλα αυτά είναι σε εξέλιξη πολύ καιρό, όμως σήμερα που πλέον το ΕΣΠΑ 2014-2020 προχωρά, και με την μακρά παρουσία μιας υπουργού που δήλωσε «ΔΙΑΖΩΜΑ» ήδη από την ημέρα που ανέλαβε το ΥΠΠΟΑ, το πράγμα ξέφυγε στην ύβρη. Ο Στ. Μπένος γυρίζει όλη την Ελλάδα ως σκιάδης υπουργός Πολιτισμού και «κλείνει» δουλειές. Γύρω του στρατιά εταιρειών ιδιωτών συμβούλων και «εθελοντών» μηχανικών. Βεβαίως το θέμα πια έχει ξεφύγει από τα αρχαία θέατρα. Όπως φαίνεται και στην ιστοσελίδα του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», σειρά έχουν το Αρχαιολογικό Πάρκο του Ασκληπιείου Επιδαύρου, η Πολιτιστική και Περιβαλλοντική Διαδρομή της Στερεάς Ελλάδας, η Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη του Δήμου Ηρακλείου Κρήτης, η Πολιτιστική Διαδρομή της νήσου Σαντορίνης, που περιλαμβάνουν από προϊστορικά μέχρι και νεώτερα μνημεία, με τελευταία την «Τριλογία της Αττικής»...πάντα με στόχο τη **«μόχλευση» κοινοτικών πόρων από τα συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα**. Στα παραπάνω περιλαμβάνονται ακόμα και μνημεία που δεν έχουν προς το παρόν ανασκαφεί, όπως το αρχαίο θέατρο (:) της Αμφίπολης.

Έτσι φτάσαμε στο σήμερα. Αποχαιρετώντας την υπουργό που την ίδια ημέρα που ανέλαβε δήλωσε «ότι είναι ΔΙΑΖΩΜΑ» και για αυτό το λόγο δεν ήθελε να ενημερωθεί για τα της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (!), είμαστε μπροστά στην εξής κατάσταση: **ένα ιδιωτικό σωματείο, διαχειρίζεται τεράστια ποσά, εκτός δημόσιου λογιστικού, ΑΣΚΕΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ και αποφασίζει ποιοί χώροι και ποιά μνημεία θα χρηματοδοτηθούν και ποιά θα μένουν εκτός χρηματοδότησης.**

Και, βεβαίως, όσοι συνάδελφοι ή διευθυντές «συνεργάζονται», όλα καλά. Όσοι αντιδρούν, κινδυνεύουν κατά καιρούς να χάσουν ακόμη και τη θέση ευθύνης τους.

Και στο μεταξύ το «ΔΙΑΖΩΜΑ» διοργανώνει εταιρικές διημερίδες, όπως η τελευταία στην Ελευσίνα, στις 21-22.4.2018, ουσιαστικά προσπαθώντας να πλασαριστεί ως «διαχειριστικός εταίρος» στην Ελευσίνα-Πολιτιστική Πρωτεύουσα (ενώ δεν έχει καμία θέση εκεί!), κι εκεί παρευρίσκονται υπουργοί, όπως ο κ. Πιτσιόρλας, καθώς και εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα (αλήθεια, ρωτάμε, αυτό έχει ξαναγίνει:).

Όλα, μα όλα, συντείνουν στον **κοινό στόχο**: την αποδυνάμωση της κρατικής προστασίας, την οικειοποίηση εσόδων από τα μνημεία (το «ΔΙΑΖΩΜΑ» συζητά και «συνδιαχείριση!»), τον στραγγαλισμό της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, για να μπορούν σε όλους τους τόνους να επαναλαμβάνουν «δεν μπορούν, δεν είναι ικανοί κλπ, κλπ». Διαθεσιμότητες, συνταξιοδοτήσεις χωρίς νέες προσλήψεις, έλλειψη επιστημονικού και εργατοτεχνικού προσωπικού, μείωση εθνικών και κοινοτικών πόρων, έχουν ως αποτέλεσμα η ελληνική κοινωνία να βρίσκεται συχνά απέναντι στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, αφού ούτε οι σωστικές στα οικόπεδα των πολιτών δεν εξυπηρετούνται όπως παλαιότερα, που δεν χρειαζόταν ο ιδιώτης να πληρώσει την ανασκαφή από την τσέπη του. Η συνεχής απαξίωση της Υπηρεσίας πολλαπλασιάζει τους αυτόκλητους σωτήρες τύπου «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» και βάζει σε θανάσιμο κίνδυνο **την κρατική προστασία του δημοσίου συμφέροντος, την προστασία των μνημείων**, που πρέπει να είναι μόνον ανταποδοτικά, που πρέπει να αναστηλωθούν μόνον για χρήση! Σωτήρες που **οικειοποιούνται** τις υποδομές και την παραχθείσα από την Υπηρεσία γνώση, και όλα φαίνονται σα να πρόκειται να αποκαλυφθεί η αρχαιότητα σε πρεμιέρα, με τα αληθινά κίνητρα, πλέον, πεντακάθαρα μπροστά μας. Κέρδος, και πάλι κέρδος για όσα μνημεία «συμφέρουν». Τα υπόλοιπα δεν πειράζει και εάν γκρεμίσουν..

Και όμως. Είναι οι συνάδελφοι όλων των ειδικοτήτων στην Αρχαιολογική Υπηρεσία που με κοινοτικούς πόρους έχουν φέρει εις πέρας πάνω από 600 έργα, στην πλειονότητά τους καινοτόμα, ανοιχτά στην κοινωνία, εμβληματικά, και πολλές φορές βραβευμένα, ο προϋπολογισμός των οποίων ξεπερνά τα 500 εκατομμύρια ευρώ! Η Αρχαιολογική Υπηρεσία έχει περάσει στα 189 χρόνια που υπάρχει πάρα πολλά δεινά: προσπάθειες φίμωσης, Κατοχή, Χούντα, ζημίες και καταστροφές μνημείων, πολιτικές πιέσεις και παρεμβάσεις, προσπάθεια υπαγωγής των Εφορειών Αρχαιοτήτων στις Περιφέρειες, συνεχείς προσπάθειες υφαρπαγής των πόρων του ΤΑΠ, «ανάπτυξη» μέσω τσιμεντώματος, «Μετρό ή αρχαία», οι Δήμοι κι οι προγραμματικές συμβάσεις, η Αμφίπολη και η ανασκαφή με συνθήκες τηλεπαράθυρου και ένα σωρό άλλα.

Η Αρχαιολογική Υπηρεσία κυρίως λόγω της μεγάλης αίσθησης καθήκοντος των στελεχών της, με τους γλίσχρους μισθούς αλλά το τεράστιο σθένος έχει αντιπαλέψει όλα τα παραπάνω, με μικρή ή μεγαλύτερη επιτυχία. Στο πλαίσιο αυτό, και προκειμένου να δείξουμε έμπρακτα την αντίθεσή μας στο εξάμβλωμα που λέγεται «ΔΙΑΖΩΜΑ» και προσπαθεί να καταλύσει τα πάντα, καλούμε τους συναδέλφους σε μια κίνηση υψηλού συμβολισμού: **την απομάκρυνσή τους από το σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ», αφού πλέον έχει φανεί ότι η πραγματική του στόχευση απέχει, πλέον, εντελώς από τις αρχικές διακηρύξεις, και τη συστράτευσή τους για την επιστροφή στην άσκηση δημόσιας πολιτικής για τα μνημεία από την μόνη αρμόδια για αυτό Υπηρεσία, την Αρχαιολογική, για την επιστροφή στη χρηστή διαχείριση των πόρων, με ισονομία και διαφάνεια.**

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΑ,

Η Πρόεδρος

Ο Γενικός Γραμματέας

Σταματία Μαρκέτου

Θεμιστοκλής Βάκουλης